

Restauratoru biedrības avīze

Latvijas Restauratoru biedrības biedri

SVEICIENS 2026. GADA PIRMAJĀ AVĪZES IZDEVUMĀ

2026. gada pirmais avīzes numurs (105), kā ierasts, pēc Latvijas Restauratoru biedrības svarīgākā gada notikuma – biedru kopsapulces, ļauj mums visiem vēlreiz atskatīties uz pagājušajā gadā kopīgi iespēto, apgūto un paveikto, kā arī iezīmē turpmākos plānus un darbības virzienus

Atskatoties uz paveikto, atkal jāsecina, ka mūsu biedrības spēks slēpjas katrā no Jums – Jūsu idejās, darbos un klātbūtnē. Lai mēs attīstītos, izvirzītu un arī sasniegtu biedrības mērķus, vissvarīgākā ir mūsu aktivitāte un kopīga darbošanās.

Paldies kolēģiem, kas aktīvi iesaistās biedrības aktivitātēs un jau šobrīd velta savu laiku, zināšanas un enerģiju mūsu kopīgajiem mērķiem un tam, lai idejas nepaliktu tikai uz papīra.

Tāpēc aicinu ikvienu – gan pieredzējušos biedrus, gan tos, kuri pievienojušies nesēn – būt drosmīgiem un iesaistīties biedrības aktivitātēs vēl aktīvāk.

Viena no šādām aktivitātēm

noteikti ir biedrības avīzes satura veidošana.

Paldies Ievai Soprānei, kas šajā avīzes numurā dalījies ar savu pieredzi un atziņām pēc plastmasu un moderno

materiālu saglabāšanai veltītās konferences apmeklējuma.

Nāciet ar savām idejām, uzņemieties iniciatīvu vai vienkārši esiet klāt mūsu kopīgajos brīžos!

Lai patikama lasīšana!

Aigars Pilenieks

Latvijas Restauratoru biedrības
ISSN 1691-0966
Iznāk kopš 1997. gada novembra.

Latvijas Restauratoru biedrība
Reģ. Nr. 40008001517
Merķeļa iela 13, Rīga LV1050,
tālr. +371 26674072
LRB e-adrese:
restauratorubiedriba@gmail.com

Iznāk 4 reizes gadā
Redaktors Aigars Pilenieks

Redakcijas e-pasts:
lrbavize@inbox.lv

Timeklvietne:
www.restauratorubiedriba.lv

ATSKATS UZ LATVIJAS RESTAURATORU BIEDRĪBAS BIEDRU SAPULCI

2026.gada 30.janvārī notika ikgadējā Latvijas Restauratoru biedrības (turpmāk arī – LRB) biedru sapulce, kurā, nodrošinot kvorumu, piedalījās 103 biedri no kopumā 152 biedriem.

Sapulces sākumā tika ieskicēts aizvadītā gada paveiktais – LRB valdes atskaite par LRB darbību 2025. gadā, aptverot gan profesionālas pilnveides pasākumu klāstu, gan LRB sabiedriskās un nozares pārstāvības aktivitātes, kā arī 2025. gada finanšu atskaiti. 2025. gadā biedrību papildinājuši 11 jauni biedri, un sapulcē biedri ar viņiem iepazīnās – no arhitektiem un pētniekiem līdz papīra, koka, mēbeļu, būvgaldniecības un pat seno motoru restaurācijas speciālistiem. Šī profesionālā daudzveidība vēlreiz apliecināja, cik plaša un daudzslāņaina ir restaurācijas nozare Latvijā.

Atskatā uz 2025. gada norisēm īpaši tika izcelti izglītojošie pasākumi, tostarp lekcijas par papīra restaurāciju (I. Šteingolde) un akmens restaurāciju (L. Krāģe). Tika pieminēti arī praktiskie apmācību kursi dažādos

objektos, kā arī I. Freidenfeldes vadīta meistarklase.

Sapulcē vairākkārt skanēja pateicības vārdi kolēģiem, kuri ieguldījuši laiku un enerģiju lekciju, semināru un profesionālo ekskursiju organizēšanā, un šogad īpaši tika izcelti: Artūrs Tukišs, Anita Burkovska, Aigars Vējkrīgeris un Līva Ķemere. Pieredzes apmaiņa ir viena no biedrības dzīvotspējas pamatformulām, un tieši kolēģu atsaucība nodrošina, ka profesionālās zināšanas tiek nodotas tālāk praktiski un jēgpilni.

Par ieguldījumu lekciju un pieredzes apmaiņas priekšlasījumu sniegšanā 2025. gadā īpašs paldies tika izteikts lektoriem un aktivistiem, kuri palīdzēja saorganizēt lekcijas: Raivim Austrīņam, Ievai Soprānei, Aigaram Pileniekam un Dagnijai Pileniecei, Ingai Šteingoldei, Intai Kirilovičiai un Ojāram Spāritim. Lekciju norisē būtiska ir arī Latvijas Nacionālā arhīva laipnība, atļaujot pasākumiem notikt tā telpās, tāpēc sapulcē pateicība tika veltīta arī Latvijas Nacionālā arhīva direktorei Mārai Sprūdžai.

Biedru sapulcē tika izteikta pateicība muzeju pārstāvjiem, kas atbalstīja biedrības darbību gan piedāvājot apmeklējumus, gan iepazīstinot LRB biedrus ar savām kultūras mantojuma institūcijām un to veikumu.

Raksts turpinās nākamajā lpp.

Pateicības vārdi izskanēja Baibai Ūburģei, Ditai Murziņai, Daigai Upeniecei, Inesei Baranovskai, Vitai Birzakai, Baibai Vanagai, Astrīdai Rogulei, Nataljai Jevsejevai, Agritai Tipānei, Elīnai Drullei, Lienei Johansonei-Kuzminai, Indrai Sauleslejai, Kristīnei Skrīverei, Dagnijai Baltiņai, Paulam Daijam un Maijai Treilei. Turpinot sadarbības virzienu ar kultūras institūcijām, tika atzīmēts arī 2025. gada projekts ar muzejiem – īpaši Krāslavas un Valmieras novada muzejiem. Sapulces dalībnieki tika aicināti ieteikt nākamās muzejus un objektus, kurus biedrībai būtu vērts apmeklēt un ar kuriem veidot sadarbību.

Atsevišķa sapulces daļa tika veltīta biedrības komunikācijai un redzamībai. Tika pārrunāta sociālo tīklu un mājaslapas statistika, uzsverot, ka mājaslapa joprojām ir būtiskākais instruments, lai sabiedrība un pasūtītāji varētu atrast restoraņus. Tāpēc biedri tika aicināti pārbaudīt un aktualizēt savus datus, nosūtot informāciju uz biedrības e-pastu. Vienlaikus biedri tika mudināti dalīties ar idejām un saturu gan Facebook, gan Instagram.

Būtisks jaunums bija arī biedrības avīzes redakcijā – tai ir jauns redaktors Aigars Pilenieks. Sapulcē izskanēja pateicība visiem rakstu autoriem, kuri 2025. gadā avīzei radījuši rakstus: Ditai Murziņai, Intai Kirilovičai, Ingai Šteingoldei, Gunitai Čakarei, Inārai Heinriksonei, Līgai Pausus, Annai Kozorovickai, Saivai Kuplei, Inetai Žigūrei, Inetai Freidenfeldei, Ievai Soprānei un Ronaldam Lūsim. Paldies par ieguldījumu saturā – jūsu teksti bagātina avīzes kvalitāti un palīdz dokumentēt nozares aktualitātes. Vienlaikus izskanēja aicinājums avīzē iesaistīties vēl aktīvāk, piedāvājot tēmas, idejas un materiālus, lai izdevums turpinātu atspoguļot gan profesionālās norises, gan cilvēkstāstus.

Sapulcē tika pieminēts arī turpinājums sērijai "Restaurācijas profesijas dzīvā vēsture" – 2025. gadā Linda Līva Ošē un Dace Čoldere sarūpējušas kopā piecas intervijas ar Gunitu Čakari, Juri Spilneru, Rihardu Pētersonu, Daigu Aži un Jāni Kalniņu. Filmu cikla kopumā jau ir 17 sērijas, un biedri tika aicināti sūtīt ierosinājumus turpmākajām sarunām un intervijām. Savukārt biedrības mājaslapā esošajai virtuālajai izstādei "Esmu restaurēts" šogad pievienots neliels papildinājums, un biedri tika aicināti iesūtīt darbus izstādes papildināšanai un sava veikuma

LRB valdes sastāvs 2026.

parādīšanai. Tika pārrunāta arī tīmekļvietnes attīstība – ideja par jaunu mājaslapu saglabājas nākotnes plānos, taču pēc atjauninājumiem esošā sistēma šobrīd atkal darbojas apmierinoši.

Svarīgs darba kārtības punkts bija finanšu pārskats.

Sapulces vadītājs informēja, ka finanšu riski vai apdraudējumi nav konstatēti. Pārskatu pārbaudījis Rasma Ledziņa, sniedzot pozitīvu atzinumu, un LRB biedru sapulce valdes atskaiti par 2025. gadu un finanšu pārskatu vienbalsīgi apstiprināja.

Sapulcē tika godināti arī nozares cilvēki: Dace Čoldere saņēma Ministru kabineta Atzinības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas kultūras mantojuma nozarē, kultūras pieminekļu aizsardzības un restaurācijas procesu un politikas attīstībā, savukārt Baiba Ūburģe tika sveikta par Francijas saņēmas literatūras ordeņa saņemšanu, atzīstot viņas ieguldījumu Latvijas un Francijas starpkultūru dialoga norisē. Tika sveikts arī 21 jubilārs, uzsverot, ka profesionālās kopienas spēks balstās gan pieredzē, gan paaudžu pēctecībā.

Ar uzrunu sapulcē piedalījās Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes vadītāja Ināra Bula. Viņa informēja par ICCROM sanākumi Romā un par to, ka ICCROM ir piešķirts būtisks finansējums, aicinot interesentus pieteikt projektus, kurus iespējams īstenot šī vai nākamā gada

laikā. Tika minēta arī perspektīva, ka Latvija varētu kandidēt ICCROM padomē 2029. gadā, un biedri tika aicināti iesaistīties un pieteikties pie Lindas Līvas Ošes.

Sapulces noslēguma daļā izskanēja paziņojumi un notika balsojumi. Dace Pāže aicināja uz izstādi Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, kas veltīta Arvo Perta jubilejai (atklāšana 6. februārī plkst. 17.00, izstāde apskatāma līdz 4. maijam). Tika pārrunāti valdes saņemtie priekšlikumi par LRB statūtiem un gada balvu. Diskusijā izskanēja viedokļi par balvas piešķiršanas principiem, tostarp priekšlikums paplašināt skatījumu uz balvas saņēmēju loku un akcentēt dažādus nozīmīgus ieguldījumus restaurācijas jomā. Balsojumos tika pieņemts lēmums, ka gada balva tiek piešķirta tikai biedrības biedriem (par – 70, pret – 26), kā arī apstiprināta pašas gada balvas nepieciešamība (par – 96), nosakot Goda balvas summu 300 euro pēc nodokļu nomaksas. Tika apstiprināta arī gada balvas komisija piecu cilvēku sastāvā: Ieva Liepa, Ilze Bula, Liene Jansone, Saiva Kuple un Agris Strautmanis.

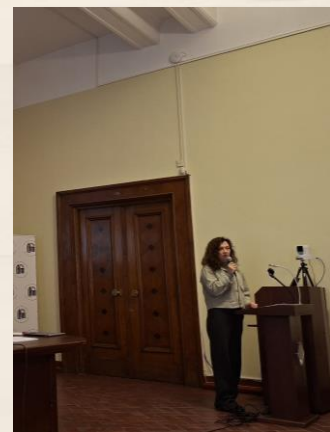
Tika balsots arī par izmaiņām statūtos – goda biedra statusa

noteikšanu biedrības dibināšana iesaistītajiem, paredzot šīm personām atbrīvojumu no biedru naudas; sarakstu vēl precīzēs un izsūtīs. Balsojumā pret neviena nebija, atturējās viens biedrs.

Sapulces būtisks punkts bija valdes vēlēšanas. Tika uzsvērts, ka jaunajai valdei būs jāuzsāk darbs pie biedrības 40 gadu jubilejas plānošanas, kā arī pie nākamās Restauratoru triennāles jautājumiem. Par referenti ievēlēja Rasmu Ledziņu. Par biedrības priekšsēdētāju tika ievēlēts Ronalds Lūsis, bet par valdes locekļiem – Linda Līva Ošē, Indra Saulesleja, Indra Tuņa, Dace Pāže, Aigars Pilenieks, Krišjānis Rimšāns, Dace Dubrovskā, Irbe Grīnberga un Dita Murziņa.

Noslēgumā tika ieskicētas 2026.gada aktualitātes: plānots mikrobioloģijas lekciju cikls, kā arī K. Seimoras apmācību kurss maijā par retušu un lakām. Tika pārrunāta gatavošanās Baltijas valstu 14. restauratoru triennālei, kas norisināsies šī gada aprīlī Tallinā. Indra Saulesleja informēja, ka daļai stenda referātu jau ir gatavi un saskaņoti ar autoriem un to gatavošanas process norit, aicinot jautājumu vai neskaidrību gadījumā sazināties ar Indru Saulesleju. Stenda referātu drukāšana tiks organizēta centralizēti, taču biedri aicināti iesaistīties stenda referātu transportēšanā līdz konferences norises vietai, piesakoties biedrības valdē.

Tika pieminēti arī iespējamie pieredzes apmaiņas braucieni – uz Igauniju (iespējams septembrī) un potenciāli uz Slovākiju.

Savukārt biedrības 40 gadu jubileja iezīmējas kā liels nākamais uzdevums – izskanēja idejas par klātienēs darbu izstādi, konferenci un katalogu, un biedri tika aicināti izteikt priekšlikumus sapulcē vai rakstiski, nosūtīt tos uz biedrības e-pastu.

Biedrības spēks ir tās cilvēkos – zināšanās, atbildībā un gatavībā dalīties pieredzē, lai restaurācijas nozare Latvijā turpinātu augt un kļūtu arvien redzamāka!

KONFERENCES FUTURE TALKS 2025 APSKATS

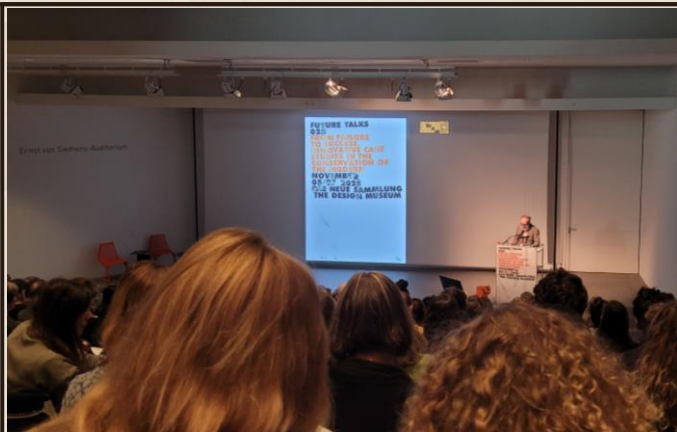
Pagājušā gada novembra sākumā Vācijā, Mīnhenē, Pinakothek der Moderne notika plastmasu un moderno materiālu saglabāšanai veltīta biennāles konference "FUTURE TALKS" (Nākotnes sarunas). Plastmasu materiāli aptver plašu pielietojuma lauku – arhitektūrā, dizainā, mode, mākslā – tie ir sastopami arvien vairāk muzeju kolekcijās un laika gaitā to saglabāšanā nākas saskarties ar specifiskiem izaicinājumiem. Visbiežāk materiāla degradācija izpaužas kā krāsas maiņa, izsvīdumi, lipīgas virsmas veidošanās, lūzumi, deformācijas, materiāla sairšana.

Konferences norises vieta Pinakothek der Moderne, kas apvieno četrus muzejus – arhitektūras, dizaina, grafikas un mākslas, ziemeļu puse. Attēlā redzamā arī 1968.gadā radītā somu arhitekta Matti Suuronen modernisma Futuro māja – pārvietojama kalnu slēpošanas māja/kabīne, kuru Mīnhenes Dizaina muzejs iegādājās 2016.gadā un restaurēja, kurators un restaurators Tīm Bechthold

FUTURE TALKS konferenci, lai veicinātu starpdisciplināru pieredzes apmaiņu un jaunu zināšanu veidošanu, kas nepieciešamas moderno materiālu saglabāšanā, radīja Mīnhenes Dizaina muzeja (Die Neue Sammlung) Restaurācijas nodaļa Tīm Bechthold vadībā un tās fokusā ir aktīva konservācija un restaurācija, izpēte un tehnoloģiju dokumentācija. Pirmā konference notika 2009. gadā un nākamā – 2027.gadā būs jubilejas konference – desmitā. Šo gadu laikā tā kļuvusi globāli pazīstama kā kvalitatīva, zinātniska konference ar inovatīvu skatījumu uz moderno materiālu saglabāšanu un restaurāciju, papildus sniedzot ieskatu nākotnes materiālos no dizaineru, inženieru un zinātnieku skatpunkta izvērstā atslēgas referātu formātā. Konferences rezultātā gan prezentāciju, gan stenda referāti tiek apkopoti zinātnisko darbu krājumos – postprintos, kas kļūvuši par apjomīgu teorētisko un praktisko zināšanu avotu moderno materiālu restaurācijā.

2025. gadā konferenci apmeklēja 300 dalībnieki no 25 valstīm, tās

Mīnhenes Dizaina muzeja restaurācijas nodaļas vadītāja Tīm Bechthold konferences atklāšanas runa

nosaukums "No neveiksmes līdz panākumiem. Inovatīvas gadījuma izpētes moderno materiālu konservācija". Konference norisinājās trīs dienas un tika iedalīta tematiskos blokos: dažādas plastmasas, jauni plastmasas tīrīšanas veidi, stikla šķiedrām armētas plastmasas, poliuretānu plastmasas, modernie tekstili un šķiedras, laikmetīgās mākslas saglabāšana un 3D drukāšana. Vēlos izcelt dažus no referātiem, kas pievērsās aktuālu problēmu šķetināšanai, izmantoja inovatīvu tehnoloģiju vai nonāca pie praksē izmantojamiem risinājumiem.

Plastmasu materiālu identifikācija. Ierasta prakse, ja institūcijai ir pieejama labi aprīkota laboratorija un speciālists ķīmiķis, lai ātri, efektīvi un uzticami identificētu plastmasas veidu, ir FTIR jeb Furjē transformācijas infrasarkanā starojuma spektroskopijas izmantošana, bet šai analītiskajai metodei ir noteikti ierobežojumi. Tā ir piemērota divdimensionālu

materiālu paraugiem.

Autores Suzan de Groot un Olivia van Rooijen, pārstāvo Nīderlandes Kultūras mantojuma aģentūru ar referātu "Plastmasu identifikācija muzeju leļļu kolekcijās", iepazīstināja ar pētījumu, kurā tēze – lai veiktu neinvazīvu jeb nedestruktīvu analīzi 3D materiālu identifikācijai, to ērtāk un tikpat efektīvi veikt, izmantojot Bruker Bravo portatīvo Raman divu

Suzan de Groot iepazīstina ar referātu "Plastmasu identifikācija muzeju leļļu kolekcijās".

Pinakothek der Moderne ātrijs

lāzeru sistēmu – tika pārbaudīta un pierādīta, veicot veiksmīgu materiālu identifikāciju Nīderlandes muzeju leļļu kolekcijās.

Jauni tīrīšanas veidi. Autores Julia Brad, Nora Brockmann un Brenda Keneghan, pārstāvo Viktorijas un Alberta muzeju Londonā, Apvienotajā Karalistē ar referātu "Plastmasu lāzertīrīšana muzeju kolekcijās", iepazīstināja ar pētījumu, kura uzdevums bija noskaidrot, vai ar lāzeru iespējams tīrīt plastmasas.

Brenda Keneghan iepazīstina ar referātu "Plastmasu lāzertīrīšana muzeju kolekcijās"

Pētījumā dažādu plastmasu paraugus ar virsmas netīrumiem, izsvīdumiem un līmētu adhezīvu paliekām tīrīja ar divu veidu lāzeriekārtām – neodīma (Nd:Yag) un erbija (Er:Yag). Rezultāti bija plaša spektra gan ar virsmas bojājumiem no lāzera iedarbības (uzbrīšana, kušana, burbulu veidošanās), gan ar veiksmīgu iznākumu bez bojājumiem, autoriem secinot, ka erbija lāzeriekārta ir saudzīgāka un atsevišķiem plastmasu veidiem var būt noderīgs instruments. Tika arī izceltas lāzera priekšrocības – precizitāte, kontrolējamība, minimāls šķādinātāju izmantojums.

Izsvīdumi poliuretānu plastmasās. Autori Joana Tomás Ferreira, Anna Laganà, Joy Mazurek, Adriana Rizzo, Susana França de Sá, pārstāvo Nova universitāti Lisabonā, Portugālē, Getty Konservācijas institūtu Lodandželosā, ASV; Metropolitēna Mākslas muzeju Ņujorkā, ASV, prezentēja pētījumu "Tīrīt vai netīrīt? Izsvīdumi termoplastiskajos poliuretānos".

Šī pētījuma pirmā daļa tika parādīta stenda referātā formā iepriekšējā FUTURE TALKS konferencē un turpinājums – rezultātu novērtēšana paraugos pēc diviem gadiem tika izvērstas prezentācijā šajā reizē. Pētījuma paraugi bija tekstila materiāli ar termoplastisku uretānu pārklājumu bez apstrādes, tīrīti ar agar agar gēlu, tīrīti ar ūdeni samitrinātu sūkli, kas tika glabāti četros veidos – gaisā, bezskābekļa vidē, kokvilnas auduma konvertā un ar silikonu pārklāta poliestera Melinex/Mylar plēves konvertā.

Raksts turpinās nākamajā lpp.

Pētījuma rezultāti atklāja, ka tīrīšana palēnina izsvīdumu veidošanos, vislabākos rezultātus sasniedzot tīrot ar agar agar gēlu un glabājot bezskābekļa vidē.

BLOOMING
Highly disfiguring
Hinders exhibition

Joana Tomás Ferreira
iepastina ar referātu "Tīrīt vai netīrīt? Izsvīdumi termoplastiskajos poliuretānos"

Savukārt mitra vidē, kāda var veidoties tīrot ar ūdeni samitrinātā sūkli un glabājot kokvilnas konvertā (mitrumaizturošs materiāls), veicina hidrolīzi un izsvīdumu pastiprinātu veidošanos.

Šie referāti gan sniedz jaunus iespējamus risinājumus identifikācijas un tīrīšanas procesos, gan brīdina par nevēlamām sekām, tādējādi rādot pārdzīvot un reālistisku ainu inovāciju izmantošanā. Mīnhenes Dizaina muzeja restaurācijas nodaļas speciālisti radījuši patiešām vērtīgu platformu moderno materiālu saglabāšanas zināšanu veicināšanai un apkopšanai. Konferences apmeklējums un zinātnisko rakstu krājums sniedz izsmeļošu priekšstatu par aktualitātēm, problēmātiku un dažkārt arī neatrisinātiem procesiem plastmasu vecošanā, vienkopus pulcējot kultūras mantojuma nozares pārstāvjus no tuvākām un tālākām valstīm, veicinot jaunu saskarses punktu un sadarbību veidošanos.

Priecājos, ka man bija iespēja piedalīties ar stenda referātu, parādot un pastāstot par Latvijas Nacionālā Mākslas muzeja krājumā glabāto Kristapa Ģeļza instalācijas "Ņam jums paika!" (1998) daļas konservāciju, kurā tika veikta dabīgā lateksa gumijas putu materiāla nostiprināšana. Konferences apmeklējums bija iespējams, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstam.

Ieva Sophrāne
stājglezniecības un laikmetīgās mākslas restauratore

PĀRSKATS PAR LATVIJAS RESTAURATORU BIEDRĪBAS DARBĪBU 2025. GADĀ

Latvijas Restauratoru biedrība (turpmāk arī – LRB) ir nozares un saistīto profesionāļu bezpeļņas organizācija, kas darbojas Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanas jomā.

Jaunie biedrības biedri
2025. gadā Latvijas Restauratoru biedrībā kopā iestājas 11 jauni biedri. Latvijas Restauratoru biedrībā ir 152 biedri.

Jaunie biedri ir arhitekti, arhitektoniski mākslinieciskās izpētes speciālisti, krājuma glabātāji, praktizējoši restauratori no dažādām restaurācijas nozarēm: būvgaldniecības izstrādājumu, automašīnu un motociklu, stājglezniecības, rokkrakstu, dokumentu, grāmatu un citu papīra izstrādājumu restauratori.

Radošās darbības programmas īstenošana

Biedrības darbība bija vērsta trijos virzienos:

- 1) Restauratoru profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana;
- 2) Latvijas kultūras mantojuma izziņāšanas un saglabāšanas sekmēšana, dodot kompetentu novērtējumu un padomu;
- 3) Kultūras mantojuma saglabāšanā, restaurācijā un sabalansētā izmantošanā ieinteresētas un izglītotas sabiedrības veidošana.

1. Restauratoru profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana

Šajā darbības virzienā tika īstenoti sekojoši mācību kursi:

- Mācību kurss "Papīra restaurācijas metodes, izejvielas un materiāli"

Mācību kurss norisinājās no 2025. gada 29. janvāra līdz 2025. gada 5. martam. Lekcijas pasniedza Latvijas Nacionālā arhīva Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamenta vadītāja Inga Šteingolde. Lekcijas tika organizētas gan attālināti, gan klātienē Latvijas Nacionālā arhīva telpās. Lekciju programmā tika aplūkotas sekojošas tēmas: Papīra un tam līdzīgās datu vides vēsturiskais ceļš; Papīra šķiedras, to noteikšana; Austrumu un rietumu papīra izgatavošanas kultūra; Mūsdienu papīra ražošana; Mikrobioloģiskie bojājumi, izpēte un dezinfekcija; Papīra restaurācijas metodes, izejvielas un materiāli, limes, papīra un palīgmateriālu klāsts un pieejamība. Lekcijas kopā klātienē un attālināti piedalījās 49 restauratori.

- Mācību kurss "Akmens restaurācijas tehnoloģija"

Lekcijas pasniedza Latvijas Mākslas akadēmijas Restaurācijas un materiālu izpētes institūta vadītāja Dr. Linda Krāge. Mācību kurss norisinājās no 2025. gada 13. oktobra līdz 10. novembrim attālināti Zoom vidē. Lekcijas apmeklēja 25 restauratori. Lekciju programmā tika aplūkotas sekojošas tēmas: Akmens materiālu korozija; Akmens materiālu tīrīšanas metodes (uz ūdens bāzes, ķīmiskās, mehāniskās, citas); Šķīstošie sāļi un atsaļošana; Akmens materiālu nostiprināšana; Akmens materiālu pielabošana, nosledzošā apstrāde; Akmens materiālu izpētes metodes.

- Mācību kurss Objektu restaurācijā
Mācību kurss objektu restaurācijā norisinājās 2025. gada 25.-26. aprīlī. Mācības norisinājās dažādos objektos. Restauratori Zane Kēlere, Juris Pavlovs un Kuldīgas restaurācijas centra speciālisti apmācīja biedrus par izmantotajām izpētes metodēm, restaurācijas tehnoloģijām un preventīvu pieeju ilgstošai un kvalitatīvai restaurēto objektu saglabāšanai autentiskā vidē.

- Meistarklase

2025. gada 14. oktobrī Eiropas restauratoru-konservatoru dienu ietvaros Latvijas Mākslas akadēmijas telpās Latvijas Restauratoru biedrības biedre Ineta Freidenfelde vadīja meistarklasi sašķidrīnātā zelta pagatavošanā.

Dalībnieki iepazinās, kā no zelta lapiņām iegūt šķidro zeltu, ar kuru iespējams smalki pietonēt zudumus un atjaunot laukumus, saglabājot harmoniju ar oriģinālu.

Regulārās norises muzeju, restaurācijas darbu apmeklējumi
Izstāžu apmeklējumi

• 2025. gada 15. janvārī RVKM izstāde "Dzīvnieki Rīgā: Lietot un lolot".

• 2025. gada 19. februārī LNMM izstāde "Ludolfs Liberts (1895-1959). Art Deco hipnotiskais spožums".

• 2025. gada 20. martā LKM jaunā ekspozīcija.

• 2025. gada 3. aprīlī LNB izstāde "Tiesības uz Bibliotēku".

• 2025. gada 6. maijā Muzejs "Rīgas Jūgendstila centrs", izstādes "Jūgendstila vēsmas Groningēnā" un "Radiatori".

• 2025. gada 3. jūnijā Modes muzejs.

• 2025. gada 17. jūnijā LNMM Mākslas muzejs "Rīgas Birža" izstāde "Palazzo Madama: Itālijas māksla un amatniecība 6.-19. gadsimtā"

• 2025. gada 30. septembrī LNMM izstāde "No Fatori līdz Morandi".

• 2025. gada 28. oktobrī LNMM izstāde "Jaunais mākslas templis. Rīgas pilsētas mākslas muzejs (1905-1919)".

• 2025. gada 6. novembrī LNRMM izstāde "Prokrastinācija un radišana".

• 2025. gada 12. novembrī LNMM DMDM izstāde "Drosme un rūpe. Arhitektūra un dizains: Roche vizija".

Restauratoru darbnīcu un objektu apmeklējumi.

• Ventspils muzeja apmeklējums 2025. gada 17. oktobrī apmeklējām Ventspils muzeja restaurācijas darbnīcas un iepazīnāmies ar Ventspils muzeja darbu, restaurācijas pieredzi un jaunajām Piejūras brīvības muzeja telpām.

Lekcijas un sarunas

• 2025. gada 26. februārī notika namdara Raivja Austrīņa priekšlasījums par koka ēku būvniecības un atjaunošanas meistarklasēm un apmācībām ne tikai Latvijā, bet arī Igaunijā, Somijā, Spānijā un Rumānijā, īpaši uzsverot namdara darbu un izglītību.

• 2025. gada 29. maijā, Inga Šteingolde un Inta Kiriloviča iepazīstināja biedrības biedrus ar aktualitātēm restaurācijas nozarē. Inga Šteingolde stāstīja par Manuskriptu konservācijas un apkopes divdesmito starptautisko semināru (The 20th International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts), kas norisinājās no 2025. gada 9. - 11. aprīlim Kopenhāgenas Universitātes Dānijas ziemeļu studiju un lingvistikas departamentā. Savukārt Inta Kiriloviča stāstīja par Starptautisko Gallu tintes tikšanos 2025. gadā: virzība uz ilgtspējīgu saglabāšanu (The International Iron Gall Ink Meeting 2025: Towards Sustainable Preservation), kas norisinājās no 2025. gada 7. - 9. maijam Caparica Campus, Lisboā, Portugālē.

• 2025. gada 10. jūnijā Ieva Sophrāne stāstīja par četrpadsmito dienu semināru/meistarklasi "Kustīkli un kratīkli: stratēģijas kinētiskās mākslas konservācijā" (Movers and Shakers: Strategies for the Conservation of Kinetic Art), kuru organizēja Getija Konservācijas institūts sadarbībā ar Londonas Universitātes koledžu (UCL) un Teita galeriju.

• 2025. gada 7. oktobrī sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju notika Jiveskiles Universitātes profesora, mākslas vēsturnieka Dr. Heikki Hanka priekšlasījums par Somijas pieredzi kultūras mantojuma aizsardzībā, saglabāšanā un restaurācijā, privātmāju remonta un atjaunošanas tendencēm un kultūras mantojuma digitalizāciju Somijā.

• 2025. gada 16. decembrī skatījāmies dokumentālo filmu "Krēsls Nr.3372", kurā biedrības biedrs Aigars Pilenieks parādīja 1922. gada Saeimas ēkas krēsla restaurācijas un pētniecības ceļu.

Biedrības avīze

2025. gadā turpināja iznākt Latvijas Restauratoru biedrības avīze. Avīzei mainījies redaktors, par to kļuvis Aigars Pilenieks. 2025. gadā iznākuši avīzes numuri: 100., 101., 102., 103. un 104. Avīze bez maksas ir pieejama biedrības mājaslapā.

Raksts turpinās nākamajā lpp.

2. Latvijas kultūras mantojuma saglabāšana

Šajā darbības virzienā tika veiktas šādas aktivitātes:

- Konsultēt un sadarboties ar muzejiem preventīvās saglabāšanas un restaurācijas jautājumos

Latvijas Restauratoru biedrības biedri muzeju sadarbības projekta ietvaros 2025. gada 29. septembrī apmeklēja Krāslavas novada muzeju un 2025. gada 15. decembrī Valmieras muzeju. Biedrības biedri sniedza priekšlikumus un konsultēja muzeja speciālistus preventīvajā restaurācijā un priekšmetu uzglabāšanā un eksponēšanā.

- Aktivitātes padomēs

Biedrības pārstāvji turpināja darboties dažādās konsultatīvās un ekspertu padomēs.

- Nacionālā Kultūras mantojuma pārvaldes Restaurācijas kvalifikācijas novērtēšanas ekspertu padomē darbojas Dace Čoldere, Iveta Daugule-Balode; Irbe Grīnberga; Ronalds Lūsis; Indra Tuņa; Eduards Krilovs; Dace Pāže.

- Nacionālā Kultūras mantojuma pārvaldes Kultūras pieminekļu nozares sabiedrisko organizāciju padomē darbojas Guntis Vecvagars.

- Latvijas Nacionālā kultūras centra Kultūrizglītības padomē darbojas Linda Līva Oša.

3. Kultūras mantojuma saglabāšanā, restaurācijā un sabalansētā izmantošanā ieinteresētās un izglītotas sabiedrības veidošana

Latvijas restauratoru biedrība darbojas sekojošos virzienos:

- Virtuālā izstāde "Es esmu restaurēts"

2025. gadā tika papildināta ar jauniem darbiem LRB savā mājaslapā esošā virtuālā izstāde "Es esmu restaurēts", kurā biedri publicē informāciju par saviem pēdējiem restaurētajiem darbiem. Izstāde biedrības mājaslapā būs pastāvīgi un biedri varēs pievienot savus jaunākos restaurētos darbus.

- Biedrības mājas lapa un sociālie tīkli: Nodrošināta biedrības mājas lapas www.restauratorubiedriba.lv uzturēšana ar restauratoru kontaktu sarakstu regulāru atjaunošanu un sabiedrības informēšanu par biedrības aktivitātēm.

Uzturēti Latvijas Restauratoru biedrības konti sociālajos tīklos:

• Timeklvietnē www.facebook.com,

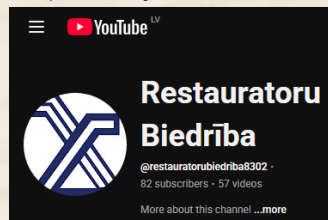

biedrības konts @Latvijas restauratoru biedrība (1.7 tk sekotāji), kurā regulāri atjaunoti ieraksti par biedrības aktivitātēm

• Instagram: [conservators_latvija](https://www.instagram.com/conservators_latvija), [restauratori.lv](https://www.instagram.com/restauratori.lv), (514 sekotāji)

• Youtube.com uzturēšana (65 sekotāji). LRB projekta "Dzīvā vēsture" intervijas un biedru lekcijas. Youtube.com primāri tiek izmantots lekciju ierakstu parādīšanai biedriem.

- Filmu sērija "Restaurācijas profesijas dzīvā vēsture"

2025. gadā projekta "Restaurācijas profesijas dzīvā vēsture" ierakstītas intervijas ar restauratoriem - Gunitu Čakari, Rihardu Pētersonu, Jāni Kalniņu, Juri Spilneru.

Starptautiskā sadarbība

2025. gada 7. aprīlī Latvijas Restauratoru biedrība tika uzņemtas Eiropas restauratoru - konservatoru organizācijā (E.C.C.O.). Eiropas restauratoru - konservatoru organizācijas (E.C.C.O.) kopsapulcē piedalījās Biedrības priekšsēdētājs Ronalds Lūsis un valdes locekle Saiva Kuple.

Foto: Ronalds Lūsis

Delegāti arī piedalījās CHARTER European Cultural Heritage Skills Alliance pasākumā, kas bija veltīts iniciatīvai ieviest vienotu restauratoru profesijas standartu visām Eiropas

dalībvalstīm. 2025. gadā Latvijas Restauratoru biedrība bija iesaistīta ICCROM kursu READY Track 01 2. fāzē kursu norisē Latvijā, atbalstot praktisko apmācību norisi, lai stiprinātu prasmes, koordināciju un noturību kultūras mantojuma aizsardzībā no katastrofām, ekstremāliem laikapstākļiem un bruņotiem konfliktiem. Praktiski šajā projektā darbojās Linda Līva Oše.

Kopsapulce

LRB kopsapulces norisinājās 2025. gada 30. janvārī Latvijas Kara Muzejā. Kopsapulcē piedalījās 96 biedri. Kopsapulces laikā biedrības valde atskaitījās par 2024. gadā paveikto un iepazīstināja ar 2025. gada plāniem. Kopsapulcē tika ievēlēta Biedrības valde šādā sastāvā:
Par Latvijas Restauratoru biedrības priekšsēdētāju apstiprināts Ronalds Lūsis.

Par Latvijas Restauratoru biedrības valdes locekļiem apstiprināti: Indra Tuņa, Indra Saulesleja, Aigars Pilenieks, Dace Dubrovska, Saiva Kuple, Linda Līva Oše, Dita Murziņa, Krišjānis Rimšāns, Māris Jēkabsons. Nākošā kopsapulce ir plānota 2026. gada 30. janvārī.

Biedru tikšanās

LRB Biedrības biedru klātienes tikšanās pavasara sezonas noslēgumā notika 2025. gada 12. jūnijā Jāņa Akuratera muzejā.

LRB biedru tikšanās rudens sezonas noslēgumā norisinājās 2025. gada 12.

decembrī Mākslas muzeja Rīgas Biržā.

2025. gadā Latvijas Restauratoru biedrības aktivitātes projektos

- Saņemts atbalsts EUR 8500 apmērā projektam "Restauratoru apmācība". Šo projektu paredzēts ieviest 2026. gadā.

- Saņemts atbalsts EUR 4662 apmērā projektam "Latvijas Restauratoru biedrības pārstāvniecība 14. Baltijas valstu restauratoru triennālē "Savienojot vēstures: saglabāšana mainīgā laikmetā" Tallina, Igaunija, 2026.gada 22. - 25.aprīlis". Šo projektu paredzēts ieviest 2026. gadā.

- Ieviests projekts ar finansējumu EUR 22000 apmērā Latvijas Restauratoru biedrības darbības atbalsts;

- Ieviests projekts EUR 2700 apmērā "Restaurācijas profesijas dzīvā vēsture 4.kārta".

Biedrības darbībai nepieciešamo telpu un pakalpojumu nodrošināšana

- Telpu noma

Nodrošināta telpu noma Rīgas Latviešu biedrībā valdes sēžu norisei, projektu vadītāju darbam un sagatavošanas darbam 14. Baltijas restauratoru triennālē.

- Grāmatvedība

Nodrošināta grāmatvedības pakalpojumu samaksa 2025. gadam.

Ronalds Lūsis

Latvijas restauratoru biedrības valdes uzdevumā

MALKAS TALKA

pie ilggadējās
Latvijas
Restauratoru
Biedrības
priekšsēdētājas
Daces Čolderes
2025.gada
3.septembrī

